

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

м. Харків

26.02.2025

№ 70/20-рк/к

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ
ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО
ГОСПОДАРСТВА»

(інформація, доступ до якої обмежено)

Щодо припинення дій та бездіяльності, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Бездіяльність КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА», яка полягає у неприведенні укладених зі споживачами-фізичними особами діючих договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до положень типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (із змінами) та дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА», які полягають в укладенні зі споживачами-юридичними особами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (із змінами), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА» (далі – КП «ВУВКГ») відповідно до свого статуту, затвердженого в новій редакції рішенням VIII сесії V скликання Шосткинської міської ради Сумської області від 16.03.2007, із змінами та доповненнями, є підприємством комунальної власності Шосткинської міської ради Сумської області, діє на правах юридичної особи, має власний баланс необхідний для виконання покладених на нього обов'язків господарської і фінансової діяльності на території України та за її кордоном, має свої рахунки в банківських установах, здійснює зовнішньоекономічну діяльність в порядку, встановленому чинним законодавством. КП «ВУВКГ» відповідно до свого статуту веде виробничу і здійснює будь-які види господарської діяльності, якщо вони не заборонені законодавством України і відповідають меті, що передбачена статутом.
- (3) Метою діяльності КП «ВУВКГ» є забезпечення населення якісною питною водою, своєчасне прийняття стічної води і перетранспортування на очисні споруди з додержанням вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», зростання добробуту працівників підприємства за рахунок отриманих доходів, створення належних умов їх життя, праці та відпочинку.
- (4) Відповідно до інформації, розміщеної у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР), КП «ВУВКГ» є юридичною особою, місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*; ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (5) Згідно з даними ЄДР КП «ВУВКГ» здійснює такі види діяльності за КВЕД-2010:
- *(інформація, доступ до якої обмежено)* (основний);
- Інші види діяльності:
- *(інформація, доступ до якої обмежено)*;
 - *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (6) Таким чином у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ВУВКГ» є суб'єктом господарювання.
- (7) КП «ВУВКГ» має ліцензію на провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення серії АГ за № 500100, переоформлену розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 06.07.2018 № 420-ОД на безстрокову.
- (8) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сфері, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (9) Отже, КП «ВУВКГ» у розумінні статті 5 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (10) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (далі - Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики проведено дослідження становища КП «ВУВКГ» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, за результатами якого встановлено наступне.

3.1.Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 Суб'єкт господарювання

- (12) Об'єктом аналізу є КП «ВУВКГ» - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

- (13) Об'єктами аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (14) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (15) Згідно з пунктом 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (16) Абзацом двадцять шостим частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», в редакції від 07.08.2023 (абзац тридцятий частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», в редакції до 07.08.2023), визначено, що централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (17) Пунктом двадцять дев'ятим частини першої статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (18) Абзацом тридцять першим частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», в редакції до 07.08.2023, визначалося, що централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (19) Згідно частини другої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення відносяться до комунальних послуг.
- (20) Відповідно до пункту 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування відносяться повноваження з встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.

- (21) Відповідно до інформації, наданої КП «ВУВКГ» листом від 27.09.2024 № 420 (вх. Відділення №70-01/2468 від 27.09.2024), Виконавчим комітетом Шосткинської міської ради встановлювались наступні тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення:
- рішенням від 28.01.2022 № 13 «Про коригування тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення» з 01.02.2022 на централізоване водопостачання – 13,90 (з ПДВ) за 1м3, на централізоване водовідведення – 19,20 грн. (з ПДВ) за 1м3;
 - рішенням від 27.03.2024 №86 «Про тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» з 01.04.2024 на централізоване водопостачання – 16,00 грн. (з ПДВ) за 1м3., на централізоване водовідведення – 22,07грн (з ПДВ) за 1м3; з 01.07.2024 на централізоване водопостачання – 17,60 грн. (з ПДВ) за 1м3., на централізоване водовідведення – 24,27грн (з ПДВ) за 1м3 (рішення є діючим).
- (22) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «ВУВКГ».
- 3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).*
- (23) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «ВУВКГ» є юридичні та фізичні особи.
- (24) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживачі житлово-комунальних послуг діляться на індивідуальних та колективних, а саме:
- індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
 - колективний споживач - юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їхніх інтересах укладає договір про надання комунальної послуги.
- (25) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення є суб'єкти господарювання, що провадять господарську діяльність з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення.

3.3 Визначення товарних меж ринку

- (26) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (27) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей характеристик, якісних показників, тощо;

- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (28) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (29) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (30) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (31) Таким чином послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають заміників.
- (32) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (33) Відповідно до вимог пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів групи), що належать до групи взаємозамінних групи), є неможливим або недоцільним.
- (34) КП «ВУВКГ» надавало протягом 2023-2024 років, січня 2025 року та станом на лютий 2025 року продовжує надавати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території міста Шостка Сумської області.
- (35) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Шостка Сумської області, де розташовані водопровідні мережі та мережі водовідведення, що перебувають у господарському віданні та/або користуванні КП «ВУВКГ».

3.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єкта господарювання на ринку - часові межі ринку

- (36) Відповідно до вимог пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (37) Протягом 2023-2024 років та січня-лютого 2025 року КП «ВУВКГ» було єдиним суб'єктом господарювання, яке надавало послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території міста Шостка Сумської області, де розташовані водопровідні мережі та мережі водовідведення, що перебувають у господарському віданні та/або користуванні КП «ВУВКГ».

- (38) В зазначений період структура ринку зазначених послуг не змінювалась.
- (39) Отже, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період 2023-2024 років, січня 2025 року та станом на лютий 2025 року.

3.6 Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (40) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (41) Ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (42) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги)
- (43) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, підлягає ліцензуванню відповідно до закону
- (44) Окрім цього, основними бар'єрами вступу на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є обмеження, пов'язані з необхідністю мати в наявності власні або орендовані технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що пов'язані єдиним технологічним процесом; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензій на господарську діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.7 Висновки щодо становища КП «ВУВКГ» на ринку

- (45) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (46) Враховуючи вищенаведене, становище КП «ВУВКГ» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах території міста Шостка Сумської області, де розташовані водопровідні мережі та мережі водовідведення, що перебувають у господарському віданні та/або користуванні КП «ВУВКГ», протягом 2023-2024 років, січня 2025 року та станом на лютий 2025 року має ознаки монопольного (домінуючого).

4. НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (47) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних здійснюється виключно на договірних засадах.
- (48) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач(співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (49) Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення», із змінами (далі – Постанова № 690) затверджено Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85) (далі – Правила № 690) і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів.
- (50) Згідно з пунктом 1 Правил № 690 ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (51) Абзацом другим частини 3 статті 6 Цивільного кодексу України (далі - ЦКУ) передбачено, що сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.
- (52) Згідно з частиною першою статті 203 Цивільного кодексу України зміст правочину не може суперечити цьому кодексу, іншим актам цивільного законодавства.
- (53) Частиною першою статті 648 Цивільного кодексу України передбачено, що зміст договору, укладеного на підставі правового акту органу державної влади, органу місцевого самоврядування, обов'язкового для сторін (сторони) договору, має відповідати цьому акту.
- (54) Відповідно до пункту 5 Правил № 690 послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги» та вимогами цих Правил.
- (55) Постановою № 690 (зі змінами) затверджено п'ять видів типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів: типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням

внутрішньобудинкових систем; типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем); типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (56) З огляду на зазначене, згідно з положеннями діючого законодавства надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (57) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.
- (58) При цьому, саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПРО ПОРУШЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (59) На вимогу голови Відділення про надання інформації від 22.08.2024 № 70-02/2749 КП «ВУВКГ» необхідно було надати інформацію про кількість укладених договорів про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення згідно з видами договорів, які передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 №690, та копії п'яти діючих договорів кожного виду.
- (60) Листом від 27.09.2024 № 420 (вх. Відділення № 70-01/2468 від 27.09.2024) КП «ВУВКГ» надало інформацію щодо укладених зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у вигляді таблиці:

Таблиця 1

Всього укладено договорів	у тому числі з якими укладено договори					
	з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем)	з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем)	з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	про надання послуг постачання холодної води і водовідведення
(інформація, доступ до якої обмежено)	-	-	-	-	(інформація, доступ до якої обмежено)	(інформація, доступ до якої обмежено)

(61) КП «ВУВКГ» надано п'ять копій діючих договорів «Про надання послуг постачання холодної води і водовідведення» з споживачами-фізичними особами:

- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено),

та чотири діючих договори «Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення», які укладені із споживачами-юридичними особами у 2024 році:

- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено),
- (інформація, доступ до якої обмежено)

(62) Відділенням встановлено, що умови договорів, укладених з споживачами-фізичними особами та споживачами-юридичними особами не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами).

(63) Так, до прикладу, за результатами аналізу договору «Про надання послуг постачання холодної води і водовідведення» (інформація, доступ до якої обмежено), укладеного з фізичною особою (інформація, доступ до якої обмежено) виявлено наступне:

Таблиця 2

Умови Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньо будинкових систем)	Умови договору в редакції КП «ВУВКГ»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
<i>підпункт 4 пункту 39</i> Споживач має право на усунення протягом 50 годин, якщо інше не визначено законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг	<i>Підпункт 5 пункту 15</i> Споживач має право на усунення недоліків у наданні послуг протягом встановленого Кабінетом Міністрів України строку.	Відсутність у діючих договорах з фізичними особами чітко встановленого строку усунення недоліків у наданні послуг може призвести до порушення інтересів споживачів щодо отримання неустойки за ненадання послуг надання їх не в повному обсязі або неналежної якості
<i>підпункт 6 пункту 39</i> Споживач має право отримувати від виконавця неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуг, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім	Не передбачено право споживача на отримання зазначеної неустойки (штрафу)	Відсутність в договорах даного положення позбавляє споживача права на отримання відповідної неустойки (штрафу), оскільки підпункт 8 пункту 45 Правил № 690 передбачає, що споживач має право отримувати штраф у розмірі <u>визначеному договором</u> , за перевищення нормативних строків проведення аварійно-

нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникла з вини споживача)		відновних робіт
<i>підпункт 8 пункту 39</i> Споживач має право скласти та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт	Не передбачено	Відсутність даного положення договору може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді обмеження способів захисту їх порушених прав з боку КП «ВУВКГ»
<i>підпункт 9 пункту 39</i> Споживач має право без додаткової оплати отримувати від виконавця на зазначений споживачем засіб зв'язку детальний розрахунок розподілу обсягу спожитої послуги між споживачами будинку у строк, визначений Законом України «про доступ до публічної інформації»	Не передбачено	Відсутність у договорах законодавчо встановлених прав споживача на отримання інформації щодо розподілу обсягу спожитої послуги у будинку, нарахувань плати за спожиту послугу та отриманих платежів може призвести до звуження кола прав споживачів, в тому числі обмеження можливості захисту їх порушених прав з боку КП «ВУВКГ»
<i>підпункт 10 пункту 39</i> Споживач має право без додаткової оплати отримувати на зазначений споживачем засіб зв'язку інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послуги (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі у строк, визначений Законом України «Про доступ до публічної інформації»	Не передбачено	Відсутність у договорах даних положень може призвести до ущемлення прав споживачів щодо забезпечення їх відповідними послугами при надзвичайних ситуаціях (аваріях, пожежах)
<i>підпункти 2, 3, 4 пункту 42</i> Виконавець зобов'язаний: Вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації). Вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі). Подавати воду для протипожежних потреб	Не передбачено	Відсутність у договорах положення про не нарахування пені при заборгованості із заробітної плати чи пільги/житлової субсидії може за певних умов призвести до ущемлення інтересів споживачів
<i>пункт 44</i> У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послуги. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином	<i>підпункт 1 пункту 17</i> Виконавець має право нараховувати у разі несвоєчасного внесення Споживачем плати за надані послуги пеню у розмірі встановленому законодавством.	Відсутність у договорах положення про не нарахування пені при заборгованості із заробітної плати чи пільги/житлової субсидії може за певних умов призвести до ущемлення інтересів споживачів

- (64) Договори «Про надання послуг постачання холодної води і водовідведення» з іншими споживачами-фізичними особами (*інформація, доступ до якої обмежено*) містять такі ж умови. Згідно з пунктом 25 вказаних договорів строк дії договору складає 1 рік. Договір вважається щороку продовженим, якщо за місяць до закінчення строку його дії однією із сторін не буде письмово заявлено про його розірвання або необхідність перегляду. Таким чином вказані договори щороку пролонговувалися КП «ВУВКГ» на наступний рік і є діючими.
- (65) З огляду на вищезазначене, умови діючих договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачам-фізичним особам не відповідають умовам Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньо будинкових систем), що затверджений Постановою № 690 (зі змінами).
- (66) Таким чином неприведення КП «ВУВКГ» діючих договорів з споживачами-фізичними особами щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до вимог Типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (зі змінами) звужує коло прав споживачів, зокрема щодо можливості захисту їх порушених прав з боку КП «ВУВКГ», відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуг, надає можливість КП «ВУВКГ» нараховувати пеню за несвоєчасне внесення плати за надані послуги без врахування об'єктивних обставин фінансової спроможності споживачів, що може призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.
- (67) Така поведінка КП «ВУВКГ» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення
- (68) За результатами аналізу договорів «Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення», укладених з споживачами-юридичними особами: (*інформація, доступ до якої обмежено*) встановлено наступне.
- (69) Договір «Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» від (*інформація, доступ до якої обмежено*), укладений КП «ВУВКГ» з (*інформація, доступ до якої обмежено*), відповідає Типовому договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, при цьому Договори № (*інформація, доступ до якої обмежено*) йому не відповідають.
- (70) Зокрема, пунктом 17 Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення передбачено, що у разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів. Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем. Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.
- (71) Разом з тим, в пункті 12 Договорів № (*інформація, доступ до якої обмежено*) КП «ВУВКГ» зазначено, що для визначення кількості спожитої води та стоків (по приладам обліку) та для підписання акту виконаних робіт і надання показань

лічильника за поточний місяць споживач направляє до виконавця свого представника не пізніше 28 числа поточного місяця. У випадку неявки споживача у цей термін виконавець визначає кількість води спожитої споживачем самостійно і виставляє відповідний рахунок до оплати споживачу. Даний рахунок вважається узгодженим із споживачем та перерахунку у цьому місяці не підлягає.

- (72) Застосування такої умови в договорах може призвести до ущемлення інтересів споживача при визначенні йому КП «ВУВКГ» кількості спожитої води та виставлення необґрунтовано завищених рахунків за послуги при відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку.
- (73) Абзацом двадцять шостим пункту 23 Правил № 690 та пунктом 12 Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, передбачено що у разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку до відновлення його роботи або заміни, а також на час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з проведенням перевірки засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною такого вузла обліку, ведення комерційного обліку здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 28.12.2021 № 358), затвердженої наказом Мінрегіону від 22.11.2018 № 315, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28.12.2018 за № 1502/32954) (далі – Методика розподілу).
- (74) В пункті 14 Договорів № *(інформація, доступ до якої обмежено)* зазначено: *Якщо лічильники тимчасово зняті на перевірку або вони вийшли з ладу не з вини Споживача, кількість використаної води, стоків визначається за середньодобовими показниками протягом останніх двох розрахункових місяців, визначених за показом відповідних лічильників. Такий порядок зберігається до встановлення лічильників, але не більше двох місяців. Після двох місяців нарахування проводиться відповідно до п.3.3 «Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України».*
- (75) В пункті 14 Договору № *(інформація, доступ до якої обмежено)* зазначено: *Якщо лічильники тимчасово зняті на перевірку або вони вийшли з ладу не з вини Споживача, кількість використаної води, стоків визначається розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р № 315 (далі – Методика розподілу). Такий порядок зберігається до встановлення лічильників, але не більше двох місяців.*
- (76) Згідно з пунктом 7 розділу XI Методики розподілу, у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб. Середньодобове значення за останні 12 місяців множиться на кількість діб розрахункового періоду, у яких вузол комерційного обліку холодної води був непрацездатний/відсутній незалежно від кількості годин непрацездатності/відсутності.
- (77) Разом з тим, ні Методикою розподілу, ні Правилами № 690 не встановлюється обмеження строку розрахункового способу обліку спожитих послуг у разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку до відновлення його роботи або заміни, двома місяцями, і не передбачається заміна розрахункового способу обліку спожитих послуг, передбаченого Методикою розподілу, іншим способом розрахунку.
- (78) Підпункт 17 пункту 30 Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення передбачає обов'язок виконавця самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).

- (79) Разом з тим, в Договорах № *(інформація, доступ до якої обмежено)* не передбачено право споживача на отримання неустойки (штрафу) за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).
- (80) Відсутність в договорах даного положення позбавляє споживача права на отримання відповідної неустойки (штрафу), оскільки підпункт 8 пункту 45 Правил № 690 передбачає, що споживач має право отримувати від виконавця штраф у розмірі визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт.
- (81) В пункті 22 Договорів № *(інформація, доступ до якої обмежено)* зазначено обов'язок споживача призначити та забезпечити явку відповідальної особи для обстеження КП «ВУВКГ» водопровідних і каналізаційних мереж та складання актів перевірок і відбору проб стічних вод, режиму їх скиду, зняття показів приладів обліку води та стоків. *У випадку відсутності відповідальної особи або представника споживача (відмови або ухилення) акти складаються та підписуються представниками КП «ВУВКГ». Оформлений згідно «Правил користування» акт є беззаперечним доказом зафіксованих в ньому порушень та обов'язковим до виконання споживачем, вказані в ньому порушення повинні бути усунені у встановлені актом строки. Недотримання встановлених актом КП «ВУВКГ» термінів усунення виявлених порушень, та не допуск представників КП «ВУВКГ» на територію споживача (понад 30 хв. з моменту прибуття) є підставою для розрахунків за водокористування та скид стічних вод за пропускну здатністю труб водопровідних ввідів при швидкості руху води в них 0,7 м/сек та дією їх повним перерізом протягом 24 годин за добу. Період нарахування – 30 діб, за весь час до усунення виявлених порушень.*
- (82) Необхідно зазначити, що вищевказане положення цих договорів не передбачене Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Правилами № 690, Типовим договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (83) Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 № 190 (в редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (далі – Правила № 190), не передбачено складання виконавцем послуг певного Акту про виявлені порушення в ході здійснення відповідних перевірок.

- (84) Окрім того такий акт у разі його складання не може слугувати *беззаперечним доказом зафіксованих в ньому порушень* з боку споживача, оскільки у останнього є право на оскарження такого Акту до господарського суду, а згідно частини другої статті 86 Господарського процесуального кодексу України жодні докази не мають для суду задалегідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також вірогідність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності.
- (85) Правилами № 190 передбачено складання виконавцем Акту про виявлення фактів самовільного приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення та/або самовільного (без укладання договору з виконавцем) користування такими системами.
- (86) Лише у випадку виявлення факту самовільного приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення проводить споживачу, згідно з пунктом 6 розділу IV Правил № 190, розрахунок витрат води за пропускною спроможністю водопровідного вводу при швидкості руху води в ній 0,7 м/с та дією її повним перерізом цілодобово або з урахуванням графіка подачі води.
- (87) Згідно з пунктом 34 Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.
- (88) Разом з тим, в пункті 25 Договорів № *(інформація, доступ до якої обмежено)* вказано, що виконавець має право припинити надання відповідної послуги споживачеві у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 14 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.
- (89) Обмеження терміну погашення споживачем заборгованості за спожиті послуги може призвести до ущемлення його інтересів КП «ВУВКГ» у вигляді припинення надання послуг.
- (90) В ході аналізу Договорів № *(інформація, доступ до якої обмежено)* Відділення дійшло висновку, що ці договори містять перелік прав виконавця та обов'язків споживача щодо обліку послуг та їх оплати, які не передбачені Типовим договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що затверджений Постановою № 690 (зі змінами) і такі дії можуть призводити до ущемлення інтересів споживачів при отриманні ними послуг.
- (91) Таким чином, укладення зі споживачами-юридичними особами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам таких типових договорів, звужує коло прав споживачів, зокрема щодо відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуг, надає можливість КП «ВУВКГ» у непередбаченому законодавством порядку необґрунтовано нараховувати збільшені обсяги споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.
- (92) Завдяки ринковій владі КП «ВУВКГ» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може мати наслідком обмеження прав і ущемлення інтересів споживачів послуг.

- (93) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із таким суб'єктом господарювання, що має ринкову владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватися на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

6. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ (БЕЗДІЯЛЬНОСТІ) КП «ВУВКГ»

- (94) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які б були неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (95) Унаслідок неприведення КП «ВУВКГ» діючих договорів з споживачами-фізичними особами щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до вимог типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 та укладення зі споживачами-юридичними особами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам таких типових договорів, зменшилися обсяги прав споживачів та уможливило у непередбаченому законодавством порядку необґрунтовано нараховувати КП «ВУВКГ» збільшені обсяги споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (96) Така поведінка КП «ВУВКГ» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (97) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «ВУВКГ» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуг.
- (98) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ КП «ВУВКГ» ДІЙ (БЕЗДІЯЛЬНОСТІ) ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (99) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (100) Унаслідок неприведення КП «ВУВКГ» діючих договорів з споживачами-фізичними особами щодо надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до вимог типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 та укладення зі споживачами-юридичними особами договорів про надання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам таких типових договорів, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів та створивши можливість КП «ВУВКГ» у непередбаченому законодавством порядку необґрунтовано нараховувати збільшені обсяги споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів як виконавця послуг за порушення умов цих договорів, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «ВУВКГ» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. ВИСНОВКИ

- (101) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (102) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (103) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (104) Враховуючи, що КП «ВУВКГ» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Шостка Сумської області, де розташовані водопровідні мережі та мережі водовідведення, що перебувають у господарському віданні та/або користуванні КП «ВУВКГ», протягом 2023-2024 років, січня 2025 року та станом на лютий 2025 року має ознаки монопольного (домінуючого) становища:
- бездіяльність КП «ВУВКГ», яка полягає у неприведенні укладених зі споживачами-фізичними особами діючих договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до положень типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (із змінами);
 - дії КП «ВУВКГ», які полягають в укладенні зі споживачами-юридичними особами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (із змінами),
- містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим)

становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(105) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА» (ідентифікаційний код юридичної особи - *інформація, доступ до якої обмежено*) припинити дії та бездіяльність, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладеного у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до вимог типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (із змінами).

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін відповідно до типових договорів.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в електронному вигляді на електронну адресу (khrv@amcu.go.ua) та у паперовому вигляді на адресу Відділу досліджень і розслідувань в Сумській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (вул.Харківська, 30/1, м.Суми, 40035) упродовж **двох місяців** з дня їх отримання з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків

порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ